

A photograph of three children's hands holding three interlocking puzzle pieces. The pieces are green, red, and yellow, arranged in a horizontal line. The child on the left is wearing a blue shirt, the middle child is wearing a light blue shirt, and the child on the right is wearing a pink shirt. The background is blurred.

**Правопис и правоговор на думата
в зависимост от нейния
морфемен строеж**

В този урок ще научите:

какво представляват морфемите;

кои морфеми са словообразователни и кои – формообразователни;

как се прави морфемна анализа на думата.

Какво представляват морфемите?

Отговор А:

Части на думата, които носят нейното лексикално значение и граматичните ѝ признаци.

Отговор Б:

Какво представляват морфемите?

Отговор А:

Отговор Б:

Кои морфеми са словообразуващи
и кои – формообразуващи?

Отговор А:

Отговор Б:

Кои морфеми са словообразуващи и кои – формообразуващи?

Отговор А:

Отговор Б:

Словообразуващи морфеми са: **корен, представка, наставка**. Тези морфеми определят лексикалното значение на думата. Ако някоя от тях се промени, се образува нова дума, напр. *ход – преход – приход – разход – доход*.

Кои морфеми са словообразуващи и кои – формообразуващи?

Отговор А:

Отговор Б:

Формообразуващи са: окончание, определителен член. Ако някоя от тях се промени, се образува нова форма на думата, напр. *маса – масата – маси – масите*.

Как се прави морфемен анализ на думата?

Отговор А:

Отговор Б:

Отговор В:

Отговор Г:

Как се прави морфемен анализ на думата?

Отговор А:

Отговор Б:

Отговор В:

Отговор Г:

Най-напред открийте корена. Това може да се направи, като образувате сродни думи на първоначалната дума чрез прибавяне на представки или наставки. **Коренът присъства във всички сродни думи.**

Как се прави морфемен анализ на думата?

Отговор А:

Отговор Б:

Отговор В:

Отговор Г:

Открийте представката. Това е частта пред корена.

Как се прави морфемен анализ на думата?

Отговор А:

Отговор Б:

Отговор В:

Отговор Г:

Вижте как завършва думата. Ако тя е име, може да бъде членувана.
Отделете определителния член.

Как се прави морфемен анализ на думата?

Отговор А:

Отговор Б:

Отговор В:

Отговор Г:

Определете **окончанието** на думата. Това може да стане, като образувате различни форми на думата. **Окончанието** е тази част в края на думата, която ще се промени при образуването на формите.

Определете **наставката**. Тя се намира между корена и **окончанието** на думата.

Запомнете!

Морфемите в българския език се пишат по един и същ начин, независимо от това как се произнасят.

ВЪЗМОЖНИ ПРАВОПИСНИ ГРЕШКИ

ПРИ ГЛАСНИТЕ ЗВУКОВЕ:

ПРОВЕРЯВАМЕ:

Когато не са под ударение

о/училà

òчен

рѣ/акàѡ

рѣчен

Образуваме дума, в която гласната се пише така, както се изговаря под ударение.

ПРИ СЪГЛАСНИТЕ ЗВУКОВЕ:

ПРОВЕРЯВАМЕ:

а) в края на думата: *вид/т*

видѣт

б) в непосредствена близост с други съгласни: *град/тче*

градоѡе

в) при групи съгласни (-стн-, -згн-):

радостна/радосна

радостен

Образуваме сродна дума, нова дума или нова форма на думата, в която съгласната не се променя при изговор.